

Mężczyźni próbują pomagać w domu.

Männer versuchen, im Haushalt zu helfen.

Stunde 47, Thema: Männer versuchen, im Haushalt zu helfen.

Lekcja 47, Temat: Mężczyźni próbują pomagać w domu.

Hallo!

Witam Cię na kolejnej lekcji języka niemieckiego dla zaawansowanych. Zanim przejdziemy do tematu dzisiejszych zajęć, chciałabym upewnić się, że dobrze opanowałeś materiał, który przerobiliśmy na poprzedniej lekcji. Dlatego przygotowałam dla Ciebie krótką powtórkę.

Uwaga - wszystkie ćwiczenia w powtórkach wykonuj odpowiadając na głos. Chodzi o to, aby aktywnie ćwiczyć swoją wymowę.

Wykonaj poniższe ćwiczenia, a następnie porównaj swoje odpowiedzi z ukrytymi odpowiedziami.

I. Wstaw spójniki "als" lub "wenn":

1. ... ich gestern in die Stadt ging, traf ich meinen alten Freund.
2. Was nehmen Sie mit, ... es regnet?
3. ... meine Schwester noch zur Schule ging, arbeitete ich schon als Lehrer.
4. ... das Schuljahr zu Ende ist, fahren wir immer aufs Land.

Zobacz odpowiedzi

1. Als ich gestern in die Stadt ging, traf ich meinen alten Freund.
2. Was nehmen Sie mit, wenn es regnet?
3. Als meine Schwester noch zur Schule ging, arbeitete ich schon als Lehrer.

4. Wenn das Schuljahr zu Ende ist, fahren wir immer aufs Land.

II. Przetłumacz słowa i wyrażenia (pamiętaj o rodzajnikach):

1. niemowlę

.....

2. być w średnim wieku

.....

3. nastolatek

.....

4. starzeć się

.....

5. być pełnoletnim

.....

Zobacz odpowiedzi

1. das Baby / das Säugling

2. im mittleren Alter sein

3. der Jugendliche / der Teenager

4. alt werden

5. volljährig sein

I jak Ci poszło? Jeśli odpowiedziałeś poprawnie na wszystkie pytania, to z czystym sumieniem możesz się zabrać za dzisiejszą lekcję. Jeśli jednak masz jeszcze z czymś trudności, wróć do odpowiedniego zagadnienia z lekcji 46.

Zanim przejdziemy do dzisiejszej porcji gramatyki, poznamy typowe zajęcia i prace domowe. Posłuchaj i powtarzaj na głos:

den Haushalt führen

prowadzić gospodarstwo domowe

die Wohnung aufräumen

sprzątać mieszkanie

Ordnung machen

robić porządki

Einkäufe machen

robić zakupy

eine Mahlzeit vorbereiten

przygotować posiłek

vom Tisch abräumen

sprzątać ze stołu

den Müll wegbringen

wynosić śmieci

Fenster putzen

myć okna

die Blumen gießen

podlewać kwiaty

das Zimmer staubsaugen

odkurzać pokój

den Fußboden kehren

zamiatać podłogę

den Staub wischen

ścierać kurze

Wäsche waschen

robić pranie

Wäsche aufhängen

wieszać pranie

die Hemden bügeln

prasować koszule

die Wohnung lüften

wietrzyć mieszkanie

den Teppich klopfen

trzepać dywan

Do wykonywania tych wszystkich prac przydadzą się różne pomoce i narzędzia, oto i one:

der Staubsauger

odkurzacz

der Mülleimer

kosz na śmieci

der Papierkorb

kosz na papier

der Besen

miotła

die Kehrschaufel

szufelka

die Bürste

szczotka

der Lappen

ścierka

der Eimer

wiadro

die Gießkanne

konewka

der Teppichklopfer

trzepaczka

die Waschmaschine

pralka

die Wäscheleine

sznur do bielizny

das Bügeleisen

żelazko

das Bügelbrett

deska do prasowania

Rzeczy, czy przedmioty przed wyczyszczeniem bywają:

schmutzig

brudny

stinkend

śmierdzący

befleckt

poplamiony

staubig

zakurzony

Jednak, gdy weźmiemy się za sprzątanie okazuje się, że wszystko może być:

sauber

czysty

geputzt

wyczyszczony

glänzend

błyszczący

blank

lśniący

duftend

pachnący

Te nowo poznane słówka i zwroty pojawią się w dalszej części naszej dzisiejszej lekcji w przykładach zastosowania bezokolicznika z "zu" i bez "zu".

Tak więc przejdźmy do naszej gramatyki.

Bezokolicznik w zdaniu nie występuje samodzielnie, zawsze jest on połączony z innym, odmienionym czasownikiem i stanowi część składową orzeczenia, np.:

"Ich kann gut schwimmen." - "Potrafię dobrze pływać."

Bezokolicznik jest również częścią składową niektórych form gramatycznych np. czasu przyszłego *Futur I*, który poznałeś w 3. części kursu w lekcji 44 np.:

"Er wird nach Deutschland fahren." - "On pojedzie do Niemiec."

Może on również uzupełniać zdanie główne tworząc w ten sposób tak zwany równoważnik zdania podrzędnego, który dokładniej informuje o wykonywanej czynności lub zdarzeniu i tym zagadnieniem się właśnie dzisiaj zajmujemy.

Występujący w zdaniu bezokolicznik jest najczęściej poprzedzony słówkiem "zu", którego na polski się nie tłumaczy. Natomiast użycie bezokolicznika w konstrukcji zdaniowej nie sprawi Ci większych trudności, ponieważ w języku polskim jest on stosowany w podobnych sytuacjach. Jedynym problemem jest odpowiedź na pytanie: bezokolicznik z "zu" czy bez "zu".

Bezokolicznik bez "zu"

Z dotychczasowych lekcji w naszym kursie już wiesz, że bezokolicznik występujący w zdaniu z innym, odmienionym czasownikiem stoi zawsze na końcu zdania.

Pamiętasz na pewno, że wszystkie czasowniki modalne występują w zdaniu najczęściej w połączeniu z bezokolicznikiem czasownika, który określa konkretną czynność, stan lub zdarzenie. Posłuchaj przykładów:

Er soll Wäsche aufhängen.

On ma wywiesić pranie.

Muss ich noch die Blumen gießen?

Czy muszę jeszcze podlać kwiaty?

Du kannst die Wohnung lüften.

Możesz wywietrzyć mieszkanie.

Szyk zdania w języku niemieckim.

Z naszego kursu już wiesz, że szyk w zdaniu oznajmującym nieco się różni w języku polskim i niemieckim. Wynika to z faktu, że w języku niemieckim orzeczenie (odmieniony czasownik) musi w zdaniu oznajmującym być na drugim miejscu (jako druga część zadania). Należy o tym pamiętać szczególnie, gdy się tłumaczy zdania z jednego języka na drugi.

Taką konstrukcję stosuje się także przy tworzeniu czasu przyszłego *Futur I*. Bezokolicznik występuje tu z odmienionym czasownikiem posiłkowym "werden" np.

Ich werde das Zimmer staubsaugen.

Odkurzę pokój.

Wirst du die Hemden bügeln?

Czy wyprasujesz koszule?

Istnieje również grupa czasowników, które mogą być uzupełniane przez bezokolicznik innego czasownika. Należą do nich czasowniki oznaczające przemieszczanie się:

"gehen" - "chodzić, iść",

"kommen" - "przychodzić",

"fahren" - "jechać",

"laufen" - "biegać".

Czasowniki te mogą występować w zdaniu samodzielnie np.

Er geht auf den Hof.

On idzie na podwórko.

Kommst du morgen zu mir?

Przyjdiesz jutro do mnie?

Wohin fährst du?

Dokąd jedziesz?

Ich laufe schnell nach Hause.

Biegnę szybko do domu.

Często jednak uzupełnia się takie zdania dodatkową informacją, wtedy stosuje się właśnie bezokolicznik, który bliżej określa cel lub rodzaj wykonywanej czynności (podobnie jest w języku polskim). Posłuchaj i powtórz za mną zdania:

Er geht heute auf den Hof den Teppich klopfen.

On idzie na podwórko trzepać dywan.

Kommst du morgen zu mir Fenster putzen?

Przyjdiesz jutro do mnie wymyć okna?

Wohin fährst du Einkäufe machen?

Dokąd jedziesz robić zakupy?

Ich laufe schnell nach Hause eine Mahlzeit vorbereiten.

Biegnę szybko do domu przygotować posiłek.

W języku niemieckim występuje jeszcze jedna grupa czasowników, które często uzupełniamy bezokolicznikiem lub grupą określeń z bezokolicznikiem. Wśród nich są:

"bleiben" - "pozostawać",

"lernen" - "uczyć się",

"lehren" - "nauczać",

"helfen" - "pomagać",

"lassen" - "pozwalać, zlecić, kazać",

"hören" - "słuchać",

"sehen" - "widzieć",

"fühlen" - "czuć":

Er bleibt im Bett liegen.

On pozostaje (leżąc) w łóżku.

Ich lerne gerade die Waschmaschine bedienen.

Właśnie uczę się obsługiwać pralkę.

Der Vater lehrt den Sohn Ordnung machen.

Tata uczy syna robić porządek.

Die Tochter hilft der Mutter vom Tisch abräumen.

Córka pomaga mamie sprzątnąć ze stołu.

Wir lassen die Wohnung aufräumen.

Zlecamy posprzątanie mieszkania.

Różne zastosowanie czasownika "lassen" i przykłady zdań z tym czasownikiem poznałeś w lekcji 40. Pewnie zapamiętałeś, że po czasowniku "lassen" występuje dopełnienie w bierniku.

Trzy ostatnie czasowniki należące do tej grupy nie mają odpowiednika w postaci podobnych konstrukcji zdaniowych w języku polskim. Nie stosujemy po nich bezokolicznika, lecz tworzymy zdanie podrzędne dopełnieniowe. Należy o tym fakcie pamiętać podczas tłumaczenia zdań.

Ich höre den Vater singen.

Słyszę śpiewającego tatę. / Słyszę, że tata śpiewa.

Ich sehe ein Gewitter kommen.

Widzę nadchodzącą burzę. / Widzę, że nadchodzi burza.

Ich fühle sie atmen.

Czuję, że ona oddycha.

Bezokolicznik z "zu"

Zasadę zastosowania w języku niemieckim bezokolicznika z "zu" można krótko ująć w następujący sposób: we wszystkich sytuacjach, oprócz wymienionych powyżej, czyli tam, gdzie czasownik główny lub inna część zdania wymagają uzupełnienia, stawiamy przed bezokolicznikiem "zu". Jak już wspomniałam, słówka "zu" nie tłumaczy się na język polski. Jeśli w zdaniu występuje bezokolicznik, który jest czasownikiem rozdzielnie złożonym, wtedy "zu" stawia się w środku wyrazu, między przedrostkiem a czasownikiem podstawowym.

Poniżej podaję ci kilka typowych sytuacji użycia bezokolicznika z "zu":

1. Po zwrotach **haben + rzeczownik** np.:

"Lust haben" - "mieć ochotę",

"Zeit haben" - "mieć czas",

"Angst haben" - "bać się",

"die Absicht haben" - "mieć zamiar",

"die Möglichkeit haben" - "mieć możliwość".

Posłuchaj zdań z tymi zwrotami:

Hast du Lust, mit mir ins Kino zu gehen?

Czy masz ochotę, pójść ze mną do kina?

Ich habe keine Zeit, Ordnung zu machen.

Nie mam czasu, zrobić porządek.

Er hat Angst, über den Fluss zu schwimmen.

On boi się, przepłynąć rzekę.

Ich habe die Absicht, in den Ferien nach Deutschland zu fahren.

Mam zamiar, w czasie ferii pojechać do Niemiec.

Sie hat die Möglichkeit, im Ausland zu studieren.

Ona ma możliwość, studiować za granicą.

2. Po zwrotach **"Es ist + przymiotnik"** np.:

"*es ist angenehm*" - "jest przyjemnie",

"*es ist möglich*" - "jest możliwe",

"*es ist gesund*" - "jest zdrowe",

"*es ist leicht*" - "jest łatwe":

Es ist angenehm, einen freien Tag zu haben.

Jest przyjemne, mieć jeden wolny dzień.

Es ist möglich, gleichzeitig fernzusehen und zu essen.

Jest możliwe, jednocześnie oglądać telewizję i jeść.

Es ist gesund, die Wohnung oft zu lüften.

Zdrowo jest, często wietrzyć mieszkanie.

Es ist nicht leicht, den Haushalt zu führen.

Nie jest łatwo, prowadzić gospodarstwo domowe.

3. Po innych czasownikach, które wymagają uzupełnienia m.in.:

"*brauchen*" - "potrzebować/ musieć",

"*vergessen*" - "zapominać",

"*vorhaben*" - "mieć zamiar",

"*es gibt*" - "jest",

"*versuchen*" - "próbować",

"*schwerfallen*" - "trudno (przychodzić)/ sprawiać trudność":

Er braucht heute nicht den Müll wegzubringen.

On nie musi dzisiaj wynieść śmieci.

Vergiss nicht die Blumen zu gießen!

Nie zapomnij podlać kwiatów!

Sie hat vor, ins Kino zu gehen.

Ona ma zamiar iść do kina.

Hier gibt es viel zu machen.

Tutaj jest dużo do zrobienia.

Ich versuche sie morgen anzurufen.

Spróbuję zadzwonić do niej jutro.

Es fällt ihm schwer, zehn Minuten ruhig zu sitzen.

Trudno mu siedzieć spokojnie przez dziesięć minut.

Przecinek w zdaniach z bezokolicznikiem stawiamy wówczas, gdy jest to pomocne w zrozumieniu zdania. Pamiętaj, że bezokolicznik z "zu", podobnie zresztą jak bezokolicznik bez "zu" występuje na końcu zdania.

Podsumowując to, czego się dzisiaj nauczyłeś zapamiętaj, że bezokolicznik z "zu" występuje po wszystkich czasownikach z wyjątkiem:

1. Czasowników modalnych.
2. Czasowników w czasie przyszłym *Futur I*.
3. Czasowników oznaczających przemieszczanie się: *gehen, kommen, fahren, laufen..*
4. Czasowników *bleiben, lernen, lehren, helfen, lassen, hören, sehen, fühlen*.

To już wszystko na dzisiaj. Życzę Ci powodzenia przy wykonywaniu ćwiczeń i do usłyszenia w następnej lekcji!

Bis zum nächsten Mal,
Kasia

Ściąga

Tätigkeiten zu Hause - Czynności wykonywane w domu

den Haushalt führen	prowaćdzić gospodarstwo domowe
die Wohnung aufräumen	sprzątać mieszkanie
Ordnung machen	robić porządki
Einkäufe machen	robić zakupy
eine Mahlzeit vorbereiten	przygotować posiłek
vom Tisch abräumen	sprzątać ze stołu
den Müll wegbringen	wynosić śmieci
Fenster putzen	myć okna
die Blumen gießen	podlewać kwiaty
das Zimmer staubsaugen	odkurzać pokój
den Fußboden kehren	zamiatać podłogę
den Staub wischen	ścierać kurze
Wäsche waschen	robić pranie
Wäsche aufhängen	wieszać pranie
die Hemden bügeln	prasować koszule
die Wohnung lüften	wietrzyć mieszkanie
den Teppich klopfen	trzepać dywan

Gegenstände und Geräte im Haushalt - Przedmioty i urządzenia w gospodarstwie domowym

der Staubsauger	odkurzacz
der Mülleimer	kosz na śmieci
der Papierkorb	kosz na papier
der Besen	miotła

die Kehrschaufel	szufelka
die Bürste	szczotka
der Lappen	ścierka
der Eimer	wiadro
die Gießkanne	konewka
der Teppichklopfer	trzepaczka
die Waschmaschine	pralka
die Wäscheleine	sznur do bielizny
das Bügeleisen	żelazko
das Bügelbrett	deska do prasowania

Adjektive - Przymiotniki

schmutzig	brudny
stinkend	śmierdzący
befleckt	poplamiony
staubig	zakurzony
sauber	czysty
geputzt	wyczyszczony
glänzend	błyszczący
blank	lśniący
duftend	pachnący

Infinitiv mit *zu* oder ohne *zu* - Bezokolicznik z *zu* lub bez *zu*

Bezokolicznik z "zu" występuje po WSZYSTKICH czasownikach z wyjątkiem:

- 1. Czasowników modalnych.
- 2. Czasowników w czasie przyszłym Futur I.
- 3. Czasowników oznaczających przemieszczanie się: gehen, kommen, fahren, laufen.
- 4. Czasowników bleiben, lernen, lehren, helfen, lassen, hören, sehen, fühlen.

